

Valsts prezidentes runa Vēstures "EUstory" konkursa "Mana ģimenes vēsture" noslēgumā Latviešu Biedrības namā, 2002.gada 1.jūnijā

Publicēts pirms vairāk nekā 23 gadiem

Publicēts: 01.06.2002.

Ļoti cienītā Kerbera fonda pārstāve,

Ļoti cienītā Latvijas Vēstures skolotāju asociācijas priekšsēdētāja,

Godātie konkursa līdzdalībnieki, atbalstītāji, skolotāji, vecāki, mīlie jaunieši!

Man prieks būt klāt tik nozīmīgā notikumā, kad Latvijā pirmo reizi notiek šis vēstures izzināšanas konkurss "Eustory" tikla paspārnē, kas mudina katru skolnieku iepazīt vēsturi ne tikai caur to, ko stāsta skolotāji, un to, kas ir lasāms skolas grāmatā, bet pašam ar savu iniciatīvu un darbu iziet cauri tam procesam, kas ir jāveic katram vēsturniekam, un kas parāda, kādā veidā pagātne, kas dienu no dienas nemanot ir kļuvusi par vēsturi, kā atmiņas no šīs pagātnes var tikt saglabātas. Kā no dažādām liecību, faktu, atmiņu kriptām ir jāsavāc kopā caur individuālu vēsturnieka darbu tas, kas pēc tam kļūs par vēsturi.

Ja vērojat to, kā tiek atspoguļots televīzijā kāds pasākums, kurā pats esat piedalījies, tad sapratīsiet, ka arī šodien, arī tagadnē, tas, par ko mēdz runāt, tas, ko mēdz izcelt, ir tikai viena daļa no tās īstenības, kāda tā ir notikusi. Arī vēsture mums sniedz tikai izvilukumus, tikai kopsavilkumus, akcentus no tā, kas ir noticis. Un te ļoti svarīgs kļūst redzes punkts, viedoklis.

Ir svarīgi, lai katrai tautai būtu savi vēsturnieki, kas spētu savas zemes un tautas vēsturi pastāstīt tā, kā viņi to ir izjutuši, nevis tā, kā tas viņiem ir bijis jādzīvo, kā bieži latviešiem ir nācies citu tautu pakļāvībā. Nedrīkst būt tā, ka tikai uzvarētāji raksta par to, kā noritēja karš, nedrīkst būt tā, ka tikai lielās tautas veido un stāsta par Eiropas vēsturi. Eiropa ir raiba kā dzeņa vēders, un Eiropas vēsture ir vēl raibāka. Katra vieta uz Eiropas kartes ir izgājusi cauri gadu simteņiem, kuru laikā tautas ir cīnījušās, karojušas, arī strādājušas, mīlējušas, veidojušas, robežas ir kustējušās uz priekšu un atpakaļ, valstu kontūras ir tikušas pārzīmētas, ietekmes sfēras ir tikušas pārveidotas, viss ir noticis nemitīgā pārmaiņu plūsmā.

Arī nākotnes Eiropa, kurā vēlamies iekļauties, tā Eiropa, kuras dalībvalsts mēs vēlamies būt Eiropas Savienībā, arī tā Eiropa nebūs statiska, nestāvēs uz vietas, tā veidosies un pārveidosies. Bet tā brīnišķīgā lieta ir tā, ka mēs būsim klāt šajā procesā, mēs varēsim pielikt tam savu roku, mēs varēsim Eiropu veidot pēc sava prāta un patikas, kopā ar citiem, cerams, ka ne vairs cīnoties kara laukā katrs par savu taisnību, bet sēžot pie viena galda sarunās, cenšoties citus pārliecināt arī par sava viedokļa svarīgumu, par tā ievērošanas nepieciešamību. Nākotni mēs varam veidot, ja saprotam, no kurienes mēs nākam. Mums ir svarīgi saprast savas tautas, savas nācijas vēsturi, bet arī vēsturi tādu, kādu to ir dzīvojuši cilvēki ar savām ikdienas dzīvēm.

Aust rīts, lec saule, sākas jauna diena – tā var būt laimīga diena ģimenes vēsturē, un tas var būt traģēdijas sākums. Tā ir ģimenes vēsture. Latviešiem šīs ģimenes vēstures ir bijušas ļoti raibas, tur ir daudz ciešanu, asaru un asiņu, bet arī ļoti daudz prieka, sasniegumu un laimes. Katram no mums ir vieglāk izprast, kas ir vēsture, ja mēs izprotam to, kāda bija mūsu dzimta dažādos vēstures periodos, kā tā dzīvoja, ar kādiem izaicinājumiem saskārās, varbūt izdzīvojot no dienas uz dienu, bet kā viņi to paveica, kā tad jutās? Tas ir ļoti saistoši, interesanti. Jūsu tēviem, vecmāmiņām, tuviniekiem ir daudz ko šajā ziņā stāstīt, ir dokumenti un liecības, kas apgūstamas.

Es apsveicu Jūs visus, kas ir piestrādājuši pie savas ģimenes vēstures apzināšanas, es ceru, ka starp Jums radīsies kāds, kuram varbūt dzirkstele sirdī iedegsies domāt par vēsturi, turpināt studijas, kļūt par Latvijai tik vajadzīgu vēsturnieku. Bet visiem citiem, esmu pārliecināta, šis izziņas process, šī darba veidošana, daudz ko būs devusi kā cilvēkam, kā personībai, kaut vai to, ka spējat paveikt un novest galā kā nopietnu darbu. Šajā sakarā gribu apsveikt tos izcilniekus, kas ir ierindojušies pirmajās vietās, sveicu viņus ar vislielāko prieku, bet gribu arī visiem pārējiem teikt, ka svarīgākais ir piedalīties, svarīgākais ir tas, ko Jūs ieguvāt, šo darbu veicot. Novēlu visiem – skolniekiem, skolotājiem vecākiem - lai šis konkurss būtu devis impulsu interesēties par savu tautu, savu vēsturi, par savu vietējo pagastu un pilsētu. Novēlu Jums visiem sekmes! Lai Jums dzīvē labi veicas!

Saistītas tēmas

[Vaira Viķe-Freiberga](#)

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidentes-runa-vestures-eustory-konkursa-mana-gimenes-vesture-nosleguma-latviesu-biedribas-nama-2002gada-1junija>